

5. בגין סדרת העבירות בהן הורשע, הוטל על המשיב עונש של 30 חודשי מאסר, מתוכם 12 חודשים יהיו לריצוי בפועל. 18 החודשים הנותרים יהיו על תנאי כאשר התנאי הוא כי לא יעבור במשך 3 שנים כל עבירה מן העבירות בהן הורשע.

6. על פי הנטען בכתב הקובלנה יש בעבירות המיוחסות למשיב משום קלון רב וחומרה רבה. כתב הקובלנה נסמך על הוראות סעיף 78 (ב) לחוק, לפיהן מוקנית לביה"ד המשמעותי הסמכות להשעות עו"ד מעיסוק במקצוע עריכת הדין באם הורשע בבית המשפט בעבירה שיש עמה קלון. המבקש טוען כי יש מקום לעשות שימוש בסמכות זו במקרה דנן. לעומתו, טוען ב"כ המשיב כי בנסיבות הנדונות ולאור הערעור שהוגש על הרשעותיו של המשיב, לא יהא זה ראוי שביה"ד יעשה שימוש בסמכותו זו.

השעיה זמנית לפי סעיף 78 (ב) לחוק

7. סעיף 78 (ב) לחוק קובע:

"עורך דין שהורשע בבית משפט או בבית דין צבאי בשל עבירה פלילית, רשאי בית דין משמעותי מחוזי, על פי בקשת קובל ואם מצא שבנסיבות הענין היה בעבירה משום קלון, להשעות זמנית מלעסוק במקצועו עד להכרעה סופית בבקשה שתוגש לפי סעיף 75; לא הוגשה בקשה כזאת תוך שלושים יום מהיום שפסק הדין המרשיע נעשה סופי, או שבוטלה ההרשעה, בטלה ההשעיה הזמנית."

טרם הכרעתנו בעניין הנדון עלינו ליתן את הדעת למספר שאלות ועניינים רלוונטיים כגון: מהם תחומי פועלו של סעיף 78 (ב), באילו מקרים ובאילו נסיבות ראוי שביה"ד יעשה שימוש בסמכותו עפ"י סעיף זה ומהו מתחם השיקולים הראוי.

עקרונות ההשעיה הזמנית

החלטה

הורתה של החלטה זו בבקשה שהוגשה לביה"ד להשעות זמנית את המשיב מלעסוק במקצוע עריכת הדין עפ"י סעיף 78 (ב) לחוק לשכת עורכי הדין, התשכ"א-1961 (להלן: "החוק") וזאת בהתאם לפסק דינו המרשיע של בית המשפט בתל-אביב-יפו אשר ניתן על-ידי כב' השופט ז. הדסי-הרמן-סגן נשיא.

פריטי העובדות עפ"י כתב הקובלנה

- נגד המשיב הוגשו שני כתבי אישום פליליים (להלן: "התיקים") בבית משפט השלום בתל-אביב-יפו.
- לאחר שמיעתם של התיקים שאוחדה ולאחר שמיעת הראיות, הורשע המשיב בסדרה של עבירות לפי חוק העונשין, תשל"ז – 1977 ובעבירות לפי חוק מס שבח מקרקעין, התשכ"ג – 1963.
- המשיב הורשע ב:
  - מסירת הצהרה כוזבת ביודעין למס שבח.
  - סיוע לקבל דבר במרמה.
  - זיוף של מספר מסמכים בנסיבות מחמירות.
  - שימוש במסמך מזויף בכוונה לקבל דבר.
- המשיב הורשע ב:
  - שלוש עבירות של שימוש במסמך מזויף.
  - שבע עבירות של זיוף מסמך בנסיבות מחמירות.
  - עבירה של מסירת הצהרה כוזבת ביודעין למס שבח.
  - אי מסירת הצהרה למס שבח ללא סיבה מספקת.

8. בעל"ע 3224/02 – הועד המחוזי של לשכת עורכי נ"דניאל אזוגי, פ"ד נו (6) 241, פסק בית המשפט העליון כי:

"בסוגייה זו של השעיה זמנית מן הראוי לשוות לנגד עינינו את העובדה שמדובר כאן... בסנקציה חריפה, אשר פגיעתה בעורך הדין המושעה עלולה להיות חמורה, ועל כן מחויבים הן הקובל והן בתי הדין המשמעתיים לנהוג זהירות רבה בטרם יחליטו על הפעלתה. כאמור, האיזון הוא בין שני שיקולים ערכיים נוגדים: מצד אחד – השמירה על אינטרס הציבור, שלא יוטעה ויזקק לשירותו של עו"ד שאינו ראוי לטפל בענייניו המשפטיים; ומצד שני – השמירה על זכות הפרט שלא לפגוע בו או להסב לו נזק שלעתים הוא בלתי הפיך".

9. בעל"ע 19/98 איזמן נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין, פ"ד מב (4) 377 (להלן: "פרשת איזמן"), הורשע המערער בבית המשפט המחוזי בשיבוש הליכי משפט ובהשמדת ראיה, והגיש ערעור על פסק הדין המרשיע. בעקבות הרשעתו הושעה המערער באופן זמני מחברות בלשכת עורכי הדין. בית המשפט העליון פסק כדלקמן:

"אין להניח שהמחוקק לא היה ער לנזק העלול להיגרם על ידי כך לעורך הדין, ובמיוחד אם יסתבר לאחר מכן, בעת מתן פסק הדין בערעור, שההרשעה לא היתה מוצדקת. אולם השיקול הדומיננטי בנושא זה הוא הדאגה לאינטרס הציבורי בכללותו, ואינטרס זה מחייב, כי עורך-דין המואשם בעבירות חמורות, שיש עמן קלון, ושנמצא אשם באותן עבירות או שקיימות נגדו ראיות לכאורה בדבר ביצוען, לא יוכל לכהן כעורך-דין, עם התדמית החיובית והמהימנות המוחלטת הכרוכים בכך, כל עוד לא התבררה פרשת האישומים נגדו סופי..."

הקובל רשאי לבקש את השעייתו הזמנית של עורך הדין הנאשם כבר עם הגשת כתב האישום, על פי סעיף 78(ג) לחוק. אולם ברור, כי בשלב זה נטל השכנוע הרובץ על

הקובל הינו כבד מאוד. עורך הדין הנאשם הינו עדיין בחזקת זכאי, ועל כן ייעתר בית הדין לבקשה מסוג זה רק במקרים נדירים וחמורים במיוחד. אולם עם הרשעתו של עורך הדין מתהווה מצב שונה מבחינה מהותית. חזקת החפות מפשע אינה קיימת עוד, וכפי שבית-המשפט, הדן בעבירה פלילית, משנה את עמדתו בעניין שלילת חירותו של נאשם או בעניין שחרורו בערבות עם מתן פסק-דין מרשיע נגדו, כך גם תגבר נטייתו של בית הדין המשמעתני להורות, במקרים מתאימים, על השעייתו הזמנית של עורך-דין, לאחר שקבע בפסק-דין מנומק, כי אשמתו של עורך הדין הוכחה כדבעי."

[ההדגשות אינן במקור]

בפרשת איזמן המצוטטת לעיל, פירט בית המשפט העליון את השיקולים הכרוכים בבקשת השעיה זמנית לפי סעיף 78(ג) לחוק. הנה כי כן, לאור הדברים שהובאו לעיל, יפים שיקולים אלה במקרה דנן בבחינת קל וחומר לעניין סעיף 78(ב) לחוק (לעניין זה ראה עוד: בד"מ הוועד המחוזי נ' עו"ד פלוני (טרם פורסם).

10. נוסף על כך, פסק בית המשפט העליון בפרשה דלעיל כי מדובר בעבירות רציניות שיש עמן קלון וכי הן קשורות קשר ישיר עם עבודת עורך הדין בבית המשפט, ויש בהן ממש בכדי לערער את אמונו של בית המשפט כלפי מבצען:

"מטבע הדברים, אין בית המשפט יכול לקבל את כל טיעונו של עורך הדין, אך בכדי שהלה יוכל למלא את תפקידו כ-"OFFICER OF THE COURT" חיוני הוא, כי בית המשפט יוכל לסמוך לחלוטין על יושרו ואמינותו. אמון זה עלול להתערער, כאשר מורשע עורך הדין בעבירות הקשורות במילוי תפקידו המקצועי."

[ההדגשות אינן במקור]

11. בד"מ הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין נ' עו"ד פלוני (טרם פורסם) נקבעה מסגרת השיקולים, שעל בית הדין לשקול, בבואו ליישם את הוראות סעיף 78(ג) לחוק, בהתחשב בפגיעה בחופש העיסוק ובכבודו של עורך הדין, כדלקמן:

11.1. טיבן וחומרן של העבירות המיוחסות לנאשם והאם טבוע בהן אות קלון.

11.2. טיבו של חומר הראיות כנגד הנאשם והאם מדובר בחומר ראיות לכאורה לביצוע העבירות.

11.3. האם יגרם נזק לציבור, כולל ציבור עורכי הדין או למקצוע עריכת הדין אם יורשה הנאשם להמשיך בעיסוקו עד להכרעת הדין. בכגון זה יש לבחון קיומו של קשר בין העבירות לבין עבודתו של עורך הדין.

11.4. מהם שיקולי טובת הציבור והאם ישנו חשש שיגרם נזק לציבור הלקוחות מהמשך פעולת הנאשם כעורך דין.

11.5. הרשעות קודמות של הנאשם ומשקלם המצטבר.

טיבן וחומרן של העבירות בהן הורשע המשיב

12. אין חולק על כך שהעבירות הרבות במספר בהן הורשע המשיב, הינן עבירות חמורות ביותר אשר אות קלון ברור וחד משמעי טבוע בהן.

13. בעל"א 3093/90, 2579 הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בת"א-יפו נ' פלוני, פ"ד מה (4) 729 הגדיר ביהמ"ש מהו "קלון" –

11.1. "אחד הפירושים של המונח "קלון" התואם את סוג הענינים שלפנינו הוא פירוש הנגזר מתוך אותן תכונות שהן חשובות אצל עורך הדין, על מנת שנוכל להיות בטוחים שהוא ממלא תפקידו בשירות לקוחותיו ובשירות בית המשפט כשורה, ועל מנת שאמון הציבור והמערכת המשפטית בעוסקים בעריכת דין לא ייפגע... נסיבות המעידות על אי עמידתו של עורך דין בדרישותיה של החברה מהעוסק במקצוע זה יכולות להיות נסיבות מניעות שונות. כך, למשל, עבירה הכרוכה בשיבוש הליכי משפט, כגון ניסיון לבידוי ראיה ושבועת שקר, מעמידה בספק את התאמתו של אדם לעסוק בעריכת דין... גם עבירות אחרות המעידות על חוסר אמינותו של עורך הדין, למשל מתן הצהרה כוזבת או עבירות אחרות הקשורות במרמה, יהיה בהן בדרך כלל משום קלון". (ע"מ 734-733).

[ההדגשות אינן במקור]

(לעניין זה ראה: עלי"ע 8/79 חיים סופרין נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי הדין, פ"ד לד) 185 (4); להגדרה כללית של המונח קלון ראה בג"צ 436/66 בן אהרון נ' ראש המועצה המקומית פרדסיה, פ"ד כא(1), שם בעמ' 561).

14. הלכה פסוקה היא כי עבירות המעידות על חוסר מהימנותו של עורך הדין, דוגמת מתן הצהרה כוזבת או עבירות אחרות הקשורות במרמה, יהיה בהן בדרך כלל, משום קלון ועצם ההרשעה בעבירה הפלילית יוצרת חזקה, הניתנת לסתירה, שהיה במעשה משום קלון (על"ע 6/70 עו"ד פלוני נ' לשכת עורכי הדין מחוז ירושלים, פ"ד כה (1) 673).

15. בא כוח המשיב לא חלק על דברי המבקש בסוגייה זו ואף הודה בפני בית דין זה כי האישום וההרשעה בעבירות הרבות, עניינם בדבר חמור ביותר, וכי אין ספק כי מדובר בקלון. משלא הביא המשיב כל ראיות לסתור את החזקה, הופכת החזקה לחלוטה.

36. המשיב הגיש ערעור על פסק-הדין, ערעור שטרם נדון. גישת המשיב בדיון שנערך בפנינו היתה, כי בנושא השעיה זמנית לפי סעיף 78 יש להמעיט ממשקל פסק-הדין, כל עוד לא ניתן פסק-דין סופי. על ביה"ד להביא במסגרת שיקוליו גם את הערעור וסיכויו, אולם יכולתו וסמכותו של ביה"ד בעניין זה מוגבלת ומצומצמת שכן בית המשפט כבר אמר את דברו.

37. המחוקק העניק לבית-הדין המשמעתי את הסמכות להשעיה זמנית בשני מצבים. בשלב הראשון, לאחר שהוגש כתב אישום, מובן שעל ביה"ד לשקול בזהירות רבה ובקפדנות יתר את הפעלת ההשעיה הזמנית, שכן מדובר בבדיקת ראיות שבית-המשפט המוסמך טרם אמר לגביהן את דברו. בשלב השני, לאחר הרשעה, פסק כבר ביהמ"ש ואמר את דברו. מובן שגם בשלב זה יש לנקוט משנה זהירות ושיקול דעת בהפעלת הצעד הקשה של השעיה זמנית, אולם כבר מונח בפני ביה"ד המשמעתי פסק-דין המרשיע ועליו לשקול את ההשעיה לאור ועל רקע התוצאה אליה הגיע ביהמ"ש המוסמך.

38. במקרה דנן, עסקינן בשלב בו קיים פסק דין מרשיע וחמור וזאת לאור טיבן וחומרתן של העבירות בהן הורשע המשיב. מנגד, ליבנו למשיב וזאת מפאת מצבו הבריאותי וגילו המתקדם וגם לנוכח עברו הנקי. על אף זאת, מספר העבירות הרב והקלון הטבוע בהן, הנזק שעבירות מסוג זה גורמות לשם הטוב וליוקרתו של מקצוע עריכת הדין, והפגיעה באמון הציבור האמור לסמוך ולבטוח ביושרם של עורכי הדין, כל אלה, יש בהם כדי להקשות על אי השעייתו הזמנית של המשיב. במצב דברים זה, אף קיים קושי רב למצוא תחום שבו יוכל המשיב לעסוק בעריכת דין ולהתפרנס, מבלי שהדבר יפגע באמון הציבור, מערכת בתי המשפט ומקצוע עריכת הדין.

39. על יסוד כל השיקולים שפורטו לעיל, הננו בדעה כי על בית דין זה להפעיל את סמכותו על פי סעיף 78 (ב) לחוק, להיעתר לבקשת המבקש ולהשעות זמנית כמבוקש את המשיב מעיסוקו במקצוע עריכת הדין.

(בד"מ 73/03)

16. משכך הוא הדבר, נדגיש ונציין כי בכל הקשור לשתי הפרשיות שהועלו בבית המשפט, הרי עסקינן בעבירות חמורות דוגמת מתן הצהרה כוזבת, זיוף מסמך בנסיבות מחמירות ועבירות אחרות הקשורות במרמה. כל אלו מעידות על חוסר אמינותו של המשיב כעורך דין, ויש בהן כדי לפגוע באמון הציבור והמערכת המשפטית העוסקת בעריכת הדין, וכי יש בהרשעה בעבירות אלו כדי להטיל צל כבד בדבר כשירותו של המשיב להמשיך ולכהן כעורך דין. אשר על כן, המדובר הוא בעבירות שיש עימן קלון.

(לעניין זה ראו על"ע 2579,3093/90 הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין בת"א-יפו נ' פלוני, פ"ד מה (4) 729; על"ע 9/86 הועד המחוזי של לשכת עורכי הדין נ' גדעון רגב, עו"ד, פ"ד מ (4) 456.

(הושמט דיון פרטני).

סכומו של דבר

34. המשיב הורשע בתיק הפלילי בעבירה שעניינה סיוע לקבל דבר במרמה, 3 עבירות זיוף בנסיבות מחמירות, שימוש במסמך מזויף ומסירת הצהרה כוזבת למס שבח. באחת מתוך 4 עבירות הזיוף שיוחסו לנאשם, הוא זוכה. לאחר שמיעת הראיות בתיק הפלילי השני הורשע המשיב ב-7 עבירות של זיוף מסמך בנסיבות מחמירות, 3 עבירות של שימוש במסמך מזויף ועבירה שעניינה אי מסירת הצהרה על עסקת מקרקעין למס שבח בלא סיבה מספקת.

35. העבירות בהן הורשע המשיב רבות הן, 18 במספר, וכולן בוצעו במסגרת תפקידו כעורך דין וכיועץ משפטי ללקוחות ולחברה, תוך ניצול לרעה של מעמדו המקצועי, בעת עריכת עסקאות לעצמו ולאחרים. אין מדובר בעבירות מס בלבד אלא בעבירות זיוף חמורות אשר תוצאתן היא השתמטות מתשלום מס אמת, אם של האחרים ואם של החברה המשפחתית לה הוא יועץ.